

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-7447

Chișinău

05 iulie 2024

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
secretariat@mded.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 15/1-2028 din 28 iunie 2024 /număr unic 467/MDED/2024

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de lege privind regimul de control al comerțului cu mărfuri strategice, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, comunică următoarele.

Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-6462 din 12 iunie 2024), Centrul de armonizare a legislației a constatat transpunerea parțială a Regulamentului (UE) 2021/821 și a înaintat o serie de obiecții de compatibilitate, care însă nu au fost reținute de autor, dar au fost explicate motivele neacceptării în tabelul de sinteză. Totodată, au fost formulate și observații referitoare la instrumentele de armonizare (clauza de armonizare și Tabelul de concordanță), care au fost luate în considerare de autorul proiectului în procesul de definitivare a acestuia.

În concluzie, comunicăm despre lipsa de obiecții și propuneri adiționale.

/semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2024.07.09 08:17:21 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: Igor Ignat
Tel: 022 250 576

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126-6462

Chișinău

12 iunie 2024

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
secretariat@mded.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@.gov.md

Ref.: scrisoarea nr. 18-69-6034 din 3 iunie 2024/ număr unic 467/MDED/2024

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei *proiectului de lege privind regimul de control al comerțului cu mărfuri strategice*, inclus în pct. 78 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, acțiunea 2 din Capitolul 30. „Relații externe”, precum și în acțiunea 24 Capitolul 31. „Politica externă, de securitate și apărare” a Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024 - 2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.

Anexă: 7 file.

/semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2024.06.17 08:06:11 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului de lege privind regimul de control al comerțului cu mărfuri strategice

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de lege privind regimul de control al comerțului cu mărfuri strategice:

- **transpune parțial** (transpune art. 1, art. 2, art. 3 (1), art. 4 (1) (2), art. 5 (1), art. 6 (1) (2), art. 8 (1) (2), art. 12 (2) (3) (5) (7) teza I, art. 15, art. 16 (1), art. 21 (2) și art. 27) Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare (reformare), **CELEX: 32021R0821**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 206 din 11 iunie 2021, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2616 al Comisiei din 15 septembrie 2023;

- **se aliniază** la Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar, **CELEX: 32008E0944**, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 335 din 13 decembrie 2008, așa cum a fost modificată ultima oară prin Decizia (PESC) 2019/1560 a Consiliului din 16 septembrie 2019.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are ca scop transpunerea la nivel național a Regulamentului (UE) 2021/821 și alinierea la Poziția comună 2008/944/PESC în vederea asigurării unui nivel corespunzător de control al mărfurilor strategice pe teritoriul țării, precum și utilizarea acestora în strictă conformitate cu destinația lor specială. În acest scop, actul național reglementează drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice de a desfășura operațiuni de export, import, reexport, tranzit, transbordare, intermediere, asistență tehnică și transportare a mărfurilor strategice în conformitate cu cerințele esențiale de securitate națională, instituie restricții asupra comerțului cu mărfuri strategice stabilite la utilizarea finală sau ultimului beneficiar, precum și la exportul oricăror mărfuri strategice și servicii în conformitate cu regulile de securitate națională și pentru îndeplinirea angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova, stabilește politica și reglementări de autorizare a comerțului cu mărfuri strategice.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul *politicii externe și de securitate comună (Capitolul 30 Relații externe și Capitolul 31 Politica externă, de securitate și apărare)*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile *Regulamentului (UE) 2021/821* Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare (reformare) și ale *Poziției comune 2008/944/PESC* a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar.

Evidențiem că, *Regulamentul (UE) 2021/821* și *Poziția comună 2008/944/PESC* nu au constituit anterior obiect al transpunerii/alinierii în legislația națională, **fiind exercițiul primar promovat în sensul dat**.

Transpunerea și implementarea *Regulamentului (UE) 2021/821* și *Poziției comune 2008/944/PESC* este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din prevederile art. 5 al Acordului de Asociere RM-UE, care statuează că „Părțile își intensifică dialogul și cooperarea și promovează convergența treptată în domeniul politicii externe și de securitate, inclusiv în domeniul politicii de securitate și apărare comună (PSAC), și abordează, în special, aspecte privind prevenirea conflictelor și gestionarea crizelor, stabilitatea regională, dezarmarea, neproliferarea, controlul armamentului și controlul exporturilor de armament. Cooperarea se bazează pe valori comune și pe interese reciproce și urmărește creșterea convergenței și a eficacității politicilor, făcând apel la forurile bilaterale, internaționale și regional....”.

De asemenea, este o măsură prioritară ce rezultă din Raportul analitic al Comisiei Europene privind cererea de aderare la Uniunea Europeană (Partea a II-a) din 1 februarie 2023, precum și din Raportul 2023 privind politica de extindere din 8 noiembrie 2023.

1. Regulamentul (UE) 2021/821 are drept scop instituirea unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare.

a) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) 2021/821

În ceea ce privește transpunerea *Regulamentului (UE) 2021/821*, menționăm cu titlu general că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură **transpunerea parțială** a actului UE, creând cadrul juridic primar în domeniul comerțului cu mărfuri strategice.

Astfel, proiectul național, la art. 1, alin. (1) și art. 9, alin. (4), stabilește obiectul și domeniul de aplicare în vederea instituirii unui regim pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare astfel cum prevede art. 1 și art. 3 (1) din Regulamentul (UE) 2021/821.

Proiectul național, la art. 3, definește o serie de noțiuni relevante domeniului: „produse cu dublă utilizare”, „export”, „exportator”, „declarația de export”, „declarația de reexport”, „declarația sumară de ieșire”, „servicii de intermediere”, „intermediar”, „asistență tehnică”, „furnizor de asistență tehnică”, „tranzit”, „autorizație individuală de export”, „autorizație generală națională de export”, „embargo de arme”, „produse de supraveghere cibernetică”, „program intern de conformitate” sau „PIC” și „autorizație globală de export” similar noțiunilor prevăzute de art. 2 din actul UE.

În conformitate cu art. 4 (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2021/821, proiectul național la art. 9, alin. (5) și (6), instituie obligativitatea obținerii unei autorizații de export în cazul în care exportatorul a fost informat de către autoritatea competentă de emiterea autorizațiilor pentru comerțul cu mărfuri strategice că produsele în cauză sunt sau pot fi destinate, integral sau parțial unei utilizări în legătură cu dezvoltarea, producerea, manipularea, funcționarea, întreținerea, depozitarea, detectarea, identificarea sau diseminarea armelor chimice, biologice ori nucleare sau a unei utilizări finale militare.

De asemenea, proiectul național, la art. 9, alin (7), asigură implementarea dispozițiilor art. 5 (1) din actul UE, care prevede că pentru exportul produselor de supraveghere cibernetică care nu sunt incluse pe Lista de produse cu dubla utilizare este necesară o autorizație de export în cazul în care exportatorul a. fost informat de către autoritatea competentă de emiterea autorizațiilor pentru comerțul cu mărfuri strategice că produsele în cauză sunt sau pot fi destinate, integral sau parțial, unei utilizări legate de represiunea internă și/sau de comiterea de încălcări flagrante ale drepturilor omului sau ale dreptului internațional umanitar.

Art. 9, alin. (8) și (9) din proiectul legii instituie obligația obținerii unei autorizații de export pentru furnizarea de servicii de intermediere sau asistență tehnică de produse militare așa cum reclamă norma art. 6 (1) și (2), art. 8 (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2021/821.

În conformitate cu art. 12 (2), (3), (5) și (7), teza I din Regulamentul (UE) 2021/821, proiectul național la art. 10, alin. (1) – (5) și alin. (8), instituie norme privind eliberarea și prelungirea autorizațiilor globale de export și autorizațiilor generale naționale de export pentru comerțul cu mărfuri strategice.

De asemenea, proiectul legii, la art. 4 și art. 11, asigură implementarea dispozițiilor art. 15 din actul UE, stabilind considerațiile cadru pentru refuzul eliberării autorizațiilor pentru comerțul cu mărfuri strategice.

Dispozițiile art. 7 (c) din proiectul național detaliază competențele Comisie naționale de control al comerțului cu mărfuri strategice în vederea eliberării, reperfectării, suspendării, anulării și retragerii autorizațiilor pentru activitățile de comerț cu mărfuri strategice pe teritoriul Republicii Moldova similar art. 16 (1) al Regulamentului (UE) 2021/821.

Cu referire la obligația exportatorului de a traduce documentele furnizate ca dovadă într-o limbă oficială a statului membru în care este prezentată declarația de export, art. 9, alin (12) din proiectul național, stabilește necesitatea traducerii documentelor în alte limbi anexate la cerere de eliberare a autorizației, în limba română, fiind în acord cu art. 21 (2) din Regulamentul (UE) nr. 2021/821.

De asemenea, proiectul național, la art. 9 alin (13), asigură implementarea dispozițiilor art. 27 din Regulamentul (UE) nr. 2021/821 în ceea ce privește obligația de a păstra dosarele în baza cărora au fost eliberate autorizațiile de către Comisia națională de control al comerțului cu mărfuri strategice, la titularii și utilizatorii de autorizații și acte conexe pentru o perioadă de minim 10 ani.

b) Obiecții privind compatibilitatea proiectului național cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2021/821

Proiectul național a asigurat transpunerea versiunii de bază a Regulamentului (UE) nr. 2021/821 fără a lua în considerare în procesul de creație legislativă toate modificările operate la acesta între timp.

În context, analizând proiectul prin prisma Regulamentului (UE) nr. 2021/821, astfel cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2616 al Comisiei din 15 septembrie 2023, constatăm că proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme UE (fie obligatorii, fie cu caracter opțional), iar Tabelul de concordanță nu conține informații explicative referitoare la motivele netranspunerii. Astfel, se consideră necesară reexaminarea și, după caz, transpunerea de proiect a următoarelor prevederi UE:

- art. 2, pct. 14 noțiunea de "autorizație pentru proiecte de mare anvergură" și pct. 22 noțiunea de "tranzacție esențială identică";
- art. 12 (7), teza II în ceea ce privește schimbul de informații dintre autoritățile competente ale statelor membre privind exportatorii cărora li s-a interzis să utilizeze o autorizație generală de export a Uniunii;
- Anexa I, care este partea esențială a actului UE și care reflectă lista produselor cu dublă utilizare menționate la articolul 3 din actul UE;
- Anexa III, care stabilește modelele de formulare pentru autorizații.

Totodată, evidențiem o serie de prevederi din actul UE care nu au fost transpuse de proiectul național, după cum urmează: art. 4 (3) - (7), care impune obținerea unei autorizații pentru exportul produselor cu dublă utilizare care nu sunt incluse pe lista din anexa I în cazul în care exportatorul are motive să suspecteze că aceste produse sunt sau pot fi destinate, integral sau parțial oricăreia dintre utilizările menționate la alineatul (1) de la prezentul articol.; art. 5 (2), (5), (9) și (10), care instituie obligația exportatorului de a informa autoritatea competentă în cazul în care are cunoștințe conform constatărilor sale rezultate din îndeplinirea obligației de diligență, de faptul că produsele de supraveghere cibernetică pe care intenționează să le exporte, care nu sunt incluse pe lista din anexa I; art. 6 (3) - (5), care prevede posibilitatea extinderii aplicării alineatului (1) la produsele cu dublă utilizare neincluse pe listă; art. 7, care se referă la interzicerea tranzitului produselor cu dublă utilizare neunionale incluse pe lista din anexa I; art. 8 (3) - (6), care listează cazurile în care asistența tehnică nu se aplică pentru produsele cu dublă

utilizare incluse pe lista din anexa I; art. 9 (1), care interzice exportul de produse cu dublă utilizare care nu sunt incluse pe lista din anexa I sau impunere obligația obținerii unei autorizații pentru exportul acestora din motive de siguranță publică, inclusiv de prevenire a actelor de terorism, sau din considerații legate de drepturile omului; art. 10, care stabilește necesitatea obținerii unei autorizații pentru exportul produselor cu dublă utilizare care nu sunt incluse pe lista din anexa I în cazul în care un alt stat membru impune obligația de obținere a unei autorizații pentru exportul produselor respective; art. 12 (1), care stabilește tipurile de autorizații pentru export; art. 12 (4), care instituie obligația exportatorilor de a pune la dispoziție autorității competente toate informațiile relevante necesare pentru cererile lor de autorizații individuale și globale de export; art. 12 (6), care determină conținutul autorizațiilor generale naționale de export; art. 13 acordarea autorizațiilor pentru furnizarea de servicii de intermediere și de asistență tehnică; art. 14 instituie cazurile în care pot fi consultate statele membre pentru o autorizație individuală de export către o destinație; art. 21 (1), care instituie obligația exportatorului de a face dovada că au fost obținute toate autorizațiile de export necesare la biroul vamal responsabil pentru prelucrarea declarației de export; art. 21 (3), care stabilește cazurile în care statele membre pot suspenda procedura de export de pe teritoriul său; art. 28, care stabilește drepturile autorităților competente pentru a asigura aplicarea corectă a prezentului regulament. Potrivit Tabelului de concordanță, aceste norme vor fi transpuse printr-un act normativ subsidiar Legii - **proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul de control al comerțului cu mărfuri strategice.**

d) Prevederi ale Regulamentului (UE) nr. 2021/821 non aplicabile

Dispozițiile art. 2 (14), (15), (17), (18) și (22), art. 3 (2), art. 4 (8), art. 5 (6), (7), (8), (11), art. 9 (2) - (4), art. 11, art. 16 (2), art. 17 - 20, art. 21 (5), art. 22 - 26, art. 29 - 32 din actul UE nu pot constitui obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre UE, cât și obligații pe seama instituțiilor UE, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova, pînă la data aderării la UE.

2. Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar instituie opt criterii de evaluare a cererilor de export de tehnologie și echipamente militare incluse în lista comună a UE cuprinzând produsele militare. În context, principalele criterii statuate de Poziția comună pot fi rezumate la următoarele:

- Respectarea obligațiilor și angajamentelor internaționale ale statelor membre, în special a sancțiunilor adoptate de Consiliul de Securitate al ONU sau de Uniunea Europeană, a acordurilor de neproliferare sau privind alte aspecte asemănătoare, precum și a altor obligații și angajamente internaționale
- Respectarea drepturilor omului în țara de destinație finală, precum și respectarea de către acea țară a legislației internaționale în domeniul drepturilor omului;
- Situația internă din țara de destinație finală, respectiv existența unor tensiuni sau conflicte armate
- Menținerea păcii, securității și stabilității regionale
- Securitatea națională a statelor membre și a teritoriilor ale căror relații externe sunt sub autoritatea unui stat membru, precum și cea a țărilor prietene și aliate;

- Comportamentul țării cumpărătoare cu privire la comunitatea internațională, în special în ceea ce privește atitudinea sa față de terorism, natura alianțelor sale și respectarea legislației internaționale;
- Existența riscului ca tehnologia sau echipamentul militar să fie deviate în cadrul țării cumpărătoare sau reexportate în condiții indezirabile;
- Compatibilitatea exporturilor de tehnologie sau echipament militar cu capacitatea tehnică și economică a țării de destinație, ținând seama că este de dorit ca țările să răspundă nevoilor legitime de securitate și apărare cu o cât mai mică deviere de resurse economice și umane pentru armament.

Așadar, examinând proiectul național prin prisma criteriilor generale trasate de Poziția comună 2008/944/PESC, constatăm că proiectul național **se aliniază la prevederile UE**, prin crearea de măsuri naționale specifice în vederea evaluării cererilor de export de tehnologie și echipamente militare de către Comisia națională de control al comerțului cu mărfuri strategice.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Proiectul național nu conține clauza de armonizare, care este obligatorie pentru toate actele normative care au ca scop transpunerea legislației UE. Astfel, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG ne. 1171/2018, după clauza de adoptare a proiectului național urmează a fi inserată clauza de armonizare în următoarea redacție:

”Prezenta Lege:

- transpune parțial (transpune art. 1, art. 2, art. 3 (1), art. 4 (1) și (2), art. 5 (1), art. 6 (1) și (2), art. 8 (1) și (2), art. 12 (2), (3), (5), (7) teza I, art. 15, art. 16 (1), art. 21 (2) și art. 27) Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare (reformare), CELEX: 32021R0821, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 206 din 11 iunie 2021, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2616 al Comisiei din 15 septembrie 2023;

- se aliniază la Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar, CELEX: 32008E0944, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 335 din 13 decembrie 2008, așa cum a fost modificată ultima oară prin Decizia (PESC) 2019/1560 a Consiliului din 16 septembrie 2019.”

b) Obiecții privind Tabelul de concordanță

Tabelul de concordanță la Regulamentului (UE) nr. 2021/821

Tabelul de concordanță al Regulamentului (UE) nr. 2021/821 nu corespunde în totalitate cerințelor legale înaintate pentru acesta. În acest sens, se impune actualizarea lui în conformitate cu condițiile stabilite de Anexa 3 la HG nr.1171/2018. Astfel, acesta va fi modificat, după cum urmează:

- compartimentul 1 urmează a fi completat cu titlul actului care a modificat ultima oară Regulamentul (UE) nr. 2021/821, în speță, Regulamentul delegat (UE) 2023/2616 al Comisiei din 15 septembrie 2023;
- la compartimentul 3 se va modifica gradul general de compatibilitate, astfel calificativul „compatibil” va fi substituit cu „parțial compatibil”;
- compartimentul 4 al Tabelului de concordanță va reflecta întreg textul actului UE (versiunea consolidată), inclusiv cu ultimele modificări, în speță, se va introduce textul Anexei I - IV ale actului UE. De asemenea, se va completa cu explicații motivate ale netranspunerii acestor prevederi UE și planificării ulterioare de transpunere.

Tabelul de concordanță la Poziția comună 2008/944/PESC

Tabelul de concordanță al **Poziției comune 2008/944/PESC** nu corespunde în totalitate cerințelor legale înaintate pentru acesta. În acest sens, se impune actualizarea lui în conformitate cu condițiile stabilite de Anexa 3 la HG nr.1171/2018. Astfel, acesta va fi modificat, după cum urmează:

- compartimentul 1 urmează a fi completat cu titlul actului care a modificat ultima oară Poziția comună 2008/944/PESC, în speță, Decizia (PESC) 2019/1560 a Consiliului din 16 septembrie 2019;
- la compartimentul 3 se va modifica gradul general de compatibilitate, astfel calificativul „compatibil” va fi substituit cu „alinia”;
- compartimentul 4 al Tabelului de concordanță va reflecta întreg textul Poziției (versiunea consolidată), inclusiv cu ultimele modificări, în speță, se va introduce textul art. 2 (ba) (bb) (ca) al Poziției.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național și instrumentele procesului de armonizare vor fi revizuite potrivit celor expuse mai sus.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Anton CEBOTARI, consultant principal

Tel: 022-250-369

Email: anton.cebotari@gov.md